

BRÜNDEL GAJAVÖLGYE

III. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM

2006. ÉV MÁRCIUS HÓNAP

ANYÁK NAPJA

(NÉPKÖLTÉS)

Már megjöttünk ez helyre,
Anyánk köszöntésére.
Anyám, légy reménységben,
Köszöntelek egészségedben!

Amennyi a zöld fűszál,
Égen ahány csillag jár,
Májusban a szép virág:
Anyyi áldás szálljon rád!

NÉHÁNY SZERÉNY VADÁSZTRÓFEA TÖRTÉNETE

A MIT SIKERÜLT MEGMENTENI, AMELYEK SOHA NEM HAGYTÁK EL A BAKONYT, ÉS MOST REMÉLHETŐLEG A BAKONYNÁNAI FALUMŰZEUM GYŰJTEMÉNYÉT GAZDAGÍTJÁK.

Ezeket a trófeákat Édesapám, gróf Nádasdy Pál ejtette a XX. században, a két világháború között, az alsóperei vadászterületen (kivéve a dämvadat) és a család tulajdonát képezte.

A hihetetlen gazdag gyűjteménynek ezek már csak morzsái. Több szarvas- agancs a Zirci Apátsági múzeumban látható. A második világháborúban sok minden elveszett és tönkre ment. Édesanyám a menthetőt és ami maradt az alsóperei vadászházba menekítette, ahol a háború után meghúzódtunk. Apámat négy évre a Szovjetunióba hurcolták. Később a könyvek a mészkemencékből kerültek elő. Szőnyeg, bútor, ezüst, ez mind elveszett, megsemmisült. A lepsényi kúriát lebombázták. A trófeák, melyek a perei vadászházat díszítették el lettek ásva, de már a németek visszavonulásakor többet el is vittek. Az oroszok a bőrfotelekról lehúzták a bőrt és néhány, a falon lógó festménynek kilőtték a szemét. Azután a civil rablók a még megtalálható agancsokat lopták el. Potom pénzért eladták, majd gomb, vagy bicskanyél készült belőlük. Az ötvenes években megjelent Alsóperében a „MASZOBÁL”, a Magyar-

PÉLDAKÉNT ÁLL ELŐTTÜNK KOSSUTH ÉS SZÉCHENYI ...

ORSZÁGRENGETŐ VIHAROK RITKÁN TÁMADTAK FEL A NEMZETEK TÖRTÉNELMÉBEN, CSAK AKKOR AMIKOR A KORSZERŰ, AZ EGÉSZ TÁRSADALMAT FELEMELNI KÉPES ERŐKET ÉS ESZMÉKET A RÉGI REND NEM AKARTA ELŐRE ENGEDNI. A 158 évvel ezelőtti eseményeket is ez az igény és az Európából érkező forradalmak lángja együttesen indította el.

A reformkor és az abból kinövő forradalom sok-sok tekintetben jelen korunk példája is egyben, hiszen szüntelenül el kell ismertetni magunkat, bizonyítani kell értékeinket, hagyományainkat, eredményeinket.

Példaként áll előttünk Kossuth és Széchenyi, és megannyi más hazafi munkássága és hite. Ezek az életművek gazdaságról, kultúráról, közlekedésről éppúgy szólnak, mint európai érvényű politikáról és a kisebbségben élő népek érdekeiről és értékeiről. Egyről azonban biztosan nem szólnak, a megfutamodásról, a megalkuvásról, az idegen érdekek kiszolgálásáról. A reformkor és forradalom nagyjai, példaképeink, tisztában voltak azzal, hogy csak akkor teremthető igazi jólét Magyaror-

szágon, ha minél szélesebb réteget érint, ha a nemzeti polgárság létrejöttével párosul.

Miközben eltelt másfél száz esztendő, benne pusztító háborúkkal, országpusztító békediktátummal, sokáig sújtó diktatúrákkal, mégis mind a mai napig, élők és időszerűek 1848 eszméi. Talán éppen ezért, és nem március 15. hivatalos nemzeti ünnep volta miatt bontanak tíz- és százezrek nemzeti színű zászlót, kötnek kokárdát, hogy büszkén emelhessék fel fejüket legszentebb nemzeti ünnepünkön.

Nem szavaljuk naponta a nemzeti dalt, nem olvassuk fel a 12 pontot, ám élünk aszerint, ahogyan megírták. Az európai népek családjában egyenrangú félként, a szolidaritás eszméjét irányítóként tartva magunk elé, képesek leszünk az 1848-as forradalom eszméjét tovább vinni és beteljesíteni, hogy utódaink majd büszkén tekinthessenek vissza ránk.

Kropf Miklós
polgármester

Szovjet Bauxit Társaság. Nekünk huszonnégy órán belül el kellett hagyni Perét, párkilós csomaggal. Így tehát többek között ezek a trófeák is egy család padlására kerültek. Később már az előszobát vagy a szobát díszítették, de addig sok-sok víz folyt le a Dunán. Hálával gondolok azokra, akik akkor ezt vállalták, nem kis rizikót vállalva, hiszen a fejtáblán a Nádasdy név szerepelt. Később, amikor az egész család elhagyta az országot, nem tudtuk mi lett az agancsok sorsa. Sok-sok év elteltével, mikor már visszajöhettünk erre a vidékre, fedeztük fel őket, bár igen csak megfogyatkozva.

Apám 1973-ban halt meg külföldön. Anyám pár évre rá hazatelepült és itt élt, nemrég bekövetkezett haláláig az alsóperei „Janus” házban, ahová ezek a trófeák visszakérültek hozzá. Végrendelete szerint, György unokája, az én fiam örökölte őket. A mai napon, fiammal teljes egyetértésben úgy döntöttünk, hogy a Bakonyánáni Falumúzeumnak, megőrzés céljából oda adjuk.

Célunk, hogy mint kiállítási tárgyban, minél többen gyönyörködhesseken benne, és az amúgy is értékes múzeumot gazdagítsák.

Bakonyánána, 2006. február 09.

Nádasdy Borbála

„A NŐ ADDIG SZÉP, AMÍG SZERETIK”

ISMERJÜK BE FÉRFITÁRSAIM: ÉLETÜNKBEN MINDIG KÖZPONTI SZEREPET JÁTSZOTT ÉS JÁTSZIK A NŐ, AKÁR BARÁTNŐ, FELESÉG VAGY ANYA SZEREPÉBEN.

Nélkülük... Nem! Nélkülük nincs élet, boldogság, szenvedély öröm és bosszúság. Ahogy Jókai Mór találóan megfogalmazta: „a férfi sorsa a nő...”

Ezt a sorsot várjuk, készülünk rá, küzdünk érte, „cipeljük” édes gyümölcsét, olykor nyűgös terhét, de mindig velük, sohasem nélkülük. Mert bárhogy csúrrjúk-csavarjuk a gondolatot, a végkifejlet mindig az a beismerés: ők azok, akik az élet teljességét ölelik magukhoz. Mert nemcsak adják az életet, hanem éltetik is azt, szeretettel, gondoskodással, simogatással, s ha kell figyelmeztetéssel, korholó szavakkal, az

elhallgatott mondatokkal. Míndezt azért, hogy az életerő, a derű nap, mint nap újjátermelődjön, hogy rohanó világunkban legyen egy kis sziget számunkra, a nyugalom, a gondoskodás szigete.

Velünk, de értünk teszük!

Ezért vagyunk adósak nekik!

Ezért, s mindenért!

Még akkor is, ha évente egyszer szoktuk megfogalmazni, elismereni, köszöntő ürügyén közreadni: a szeretetet, a gyöngédséget, a figyelmességet, a gyakori lemondást és a szépséget ők testesítik meg.

Gondoskodjunk róla, hogy sokáig legyenek szépek!

Összeállította:
Füst Gábor

FARSANG AZ ÓVODÁBAN – FASCHING IN UNSEREM KINDERGARTEN

ÓVODÁNKBAN FEBRUÁR 20.-ÁN TARTOTTUK A FARSANGI BÁLUNKAT. TÖBB HÉTTEL A FARSANG ELŐTT A GYEREKKEK ÉLETKORUKNAK MEGFELELŐ DALOKAT ÉNEKELTÜNK. Például: „Brumm-brum Brunó... „Itt a farsang áll a bál...”, „Vom Teddy... „Eins, zwei, deri...”, és az ünnephez tartalmilag kapcsolódó verseket és mondókákat tanultunk, pl.: Gazdag Erzsébet: A bohóc köszöntője, Szepesi Attila: A bohóc. A kiskakas gyémánt félkrajcárja című mesét dramatizáltuk.

Egy játékdélutánon a szülőkkel közösen álarokokat készítettünk. Erre az alkalomra süteményt is süttünk a gyerekekkel és megkínáltuk az anyukákat.

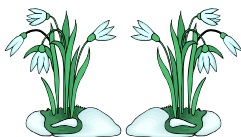
Az ünnep előtti napon feldíszítettük a csoportszobát is.

A bál délelőttjén a gyerekek és az óvónéni is beöltöztek. A jelmezek szépek és ötletesek voltak, pl.: pillangó, ápolónő, répa, hercegnő, királynő, stb. Ezután vetélkedőket szerveztünk, pl.: süteményevő verseny, kötélhúzás, táncverseny.

Sokat táncoltunk és vidáman ünnepeltük

FRÜHLINGSLIED TAVASZI DAL

Der Frühling hat sich eingestellt:
Wohlan, wer will ihn sehn?
Der muß hinaus ins freie Feld,
Ins grüne Feld nun gehn.

a farsangot óvodánkban. A gyerekek aranyérmert nyerhettek. A vidám napról fényképeket is készítettünk.

F e b r u á r b a n részt vehettünk a dudari óvodásokkal együtt egy bábszínházi előadáson is, amelynek címe: Hófehérke és a hét törpe volt. Az előadás tetszett nekünk, nagyon jól éreztük magunkat.

*

Wir halten in dem unserm Kindergarten am 20. Februar einen Faschingball. Mehrere Woche vor der Faschingzeit haben wir mit den Kindern gemeinsam dem Lebensalter entsprechende Lieder: „Brumm-brum Brunó... „Itt a farsang áll a bál...”, „Vom Teddy... „Eins, zwei, deri...”, gesungen und zum Fest gehörende Reime und Gedichte: Erzsébet Gazdag: A bohóc köszöntője, Attila Szepesi: A bohóc gelernt.

An einem Spielnachmittag haben wir mit den Kindern und mit den Eltern Masken hergestellt. Wir haben Kuchen gebacken. Am Tag des Festes haben wir den Gruppenraum geschmückt.

Am Vormittag des Faschings kleideten sich die Kinder und Kindergärtnerinnen an. Die Masken waren sehr schön und

A vidám napról fényképeket is készítettünk
Von diesem lustigen Tag haben wir viele Fotos gemacht

launig z.B. Schmetterling, Rübe, Hase, Königin, Prinzessin....

Dann machten wir verschiedene Wettbewerbe z.B.: Tanzwettbewerb, Kuchen essen Wettbewerb. Wir haben sehr viel getanzt und mit den Kindern lustig gefeiert. Von diesem lustigen Tag haben wir viele Fotos gemacht.

In diesem Monat sind wir mit den Dudaren Kindern gemeinsam in ein Puppentheater gegangen.

Der Titel der Vorführung war „Hófehérke és a hét törpe”. Die Vorführung war sehr schön, sie hat uns gefallen.

Adrienn Brindzák

FASCHING IN DER SCHULE – FARSANG AZ ISKOLÁBAN

DER FASCHING DAUERT VOM 06. JANUAR BIS ASCHERMITTWOCH. ZUR FASCHINGSZEIT ZIEHEN SICH DIE LEUTE WITZIGE UND KOMISCHE KLEIDUNGSSTÜCKE AN, UM DEN WINTER ZU VERSCHRECKEN.

In unserem Dorf lebt auch diese Sitte. Am 8. Februar um 14 begann der Schulfasching im Kulturhaus. Es war voll von Eltern, Großeltern und Freunden. Die Schüler der Unterstufe amüsierten das Publikum mit ihren komischen Masken und Kostümen, und die Schüler der Oberstufe mit ihren witzigen Vorträgen. Sie dauerten 10-15 Minuten. Die 10 besten Masken bekamen als Belohnung eine Tafel Schokolade. Die Schüler der Oberstufe bekamen als Belohnung eine große, feine Torte. In diesem Jahr die 5.Klasse hat den 3. Platz, die 6.Klasse den 2. Platz und die 7. und die 8. Klasse den 1. Platz belegt. Danach kam „tombolasorsolás“, es gab viele Geschenke und der Hauptgewinn war eine Dobostorte. Danach begann die Party und der Tanz. Alle waren sehr froh. Der Fasching hatte großen Erfolg dieses Jahr.

Dóra Csomai und Gabriella Hegedűs
7.Klasse

*

AFARSANG JANUÁR 06.-TÓL HAMVAZÓSZERDÁIG TART. A FARSANGNAK AZ A LÉNYEGE, HOGY AZ EMBEREK VICCES ÁLARCOKBAN ÉS MASKARÁBAN ELJESZTIK A TELET.

Nálunk is él ez a szokás. Február 18-án

14.00 órakor kezdődött a kultúrházban a farsang. Ott gyülekeztek a szülők, nagyszülők és a barátaink. A gyerekek szórakoztatták az közönséget. Az alsósok beöltöztek, a felsősök jelenetekkel készültek. Ezek a jelenetek 10-15 percig tartottak. A zsűri a közönség közül került ki. Ők kaptak egy szavazócédulát.

A legjobb 10 jelmezzel egy tábla csokoládéval jutalmazták, a felsősök tortát kaptak a produkciójukért. Ebben az évben az 5 osztály lett a harmadik, a 6. osztály lett a második és a 7. és 8. osztály lett holtversenyben az első. Az eredményhirdetés után a tombolasorsolás következett. Sok ajándék és egy főnyereményt várt a szerencsésekre.

A főnyeremény egy dobostorta volt. 19 órakor kezdetét vette a buli. Mindenki jól érezte magát. Az idei farsang nagyon sikeres volt.

Csomai Dóra és Hegedűs Gabriella
7. osztály

A legjobb 10 jelmezzel egy tábla csokoládéval jutalmazták
Die 10 besten Masken bekamen als Belohnung eine Tafel Schokolade

TUDOD – E ?

Papírlakodalom	első év
Fából lett lakodalom	öt év
Ónlakodalom	tíz év
Börlakodalom	tizenkét év
Kristálylakodalom	tizenöt év
Kínai lakodalom	húsz év
Ezüstlakodalom	huszonöt év
Elefántcsont-lakodalom	harminc év
Gyapjúlakodalom	negyven év
Selyemlakodalom	negyvenöt év
Aranylakodalom	ötven év
Gyémántlakodalom	hatvan év

WO KANN MAN NACH DER 8.KLASSE WEITERLERNEN?

NAACH DER GRUNDSCHULE KANN MAN IN EINEM GYMNASIUM, IN EINER FACHMITTEL - ODER FACHSCHULE WEITERLERNEN.

In Ungarn gibt es sechs-, fünf- und vierklassige Mittelschulen. Unsere Grundschule ist eine achtklassige Schule, darum der hier lernt, kann in einer vier- oder fünfklassigen Schule weiterlernen.

Wer sich in eine Fachschule meldet, muss man keine Aufnahmeprüfung schreiben. Aber wenn man in einem Gymnasium oder in einer Fachmittelschule weiterlernen möchte, muss man eine Aufnahmeprüfung schreiben. Es gibt schriftliche und

mündliche Prüfungen. In vielen Schulen muss man eine zentrale Aufnahmeprüfung ablegen. Es besteht aus zwei Teilen: aus Mathe und Grammatik. Alle Schüler sagen: „ Es war ganz schwer “

Aber manche von uns schreiben diese Prüfungen nicht, sie werden nach ihren Noten aufnehmen. Es hängt von den Schulen ab, wieviele Schüler sie aufnehmen.

Ich hoffe, dass alle Schüler ab September in jener Mittelschule lernen können, wo sie möchten.

Brigitta Vaskó
8.Klasse

KÁRTYAVÁR

TÁRSASJÁTÉK EGYEDÜL VAGY CSOPORTBAN, OTTHON VAGY ISKOLÁBAN

HA VAN OTTHON EGY OLYAN PAKLINK, AMELYIKBEN VALAMELYIK LAP SZAMÁRFÜLET VISEL VAGY HIÁNYZIK BELŐLE, MÉG NE DOBJUK KI.

Inkább ajándékozzuk a család ifjú építőmérnökének, aki egy olló segítségével kártyavárat emelhet belőle.

A hagyományos kártyavárat épp csak a Szentlélek tartja össze, illetve még az sem: a lapokat a legnagyobb óvatossággal kell egymásra helyezni. Egyetlen rossz mozdulat, és a fáradságos munkával épített torony máris romokban hever. A kártyavárárpítésnek azonban létezik egy jóval kevesebb bosszúsággal járó módja is. Készít-

sünk kb. egy centiméteres bevágást a lapok minden oldalának közepén. E kis bevágások mentén könnyedén összeilleszthetjük a kártyákat. Egyszerűen csak egymásba csúsztatjuk őket, és máris felhúzhatunk egy várat, egy erődöt, vagy amit szeretnénk. Az építőelemek előkészítése jó ideig lefoglalja majd a gyerekeket.

Az alkotómunka pedig biztosan kitölt majd néhány délutánt (vagy egy esős vasárnapot, esetleg a szünet néhány napját).

*Részteveők: egyedül vagy többen.
Kellékek: egy hiányos kártyapakli, olló, (gyerekolló tökéletesen megteszi).*

Sné

LEHETŐSÉGEK ÉS KORLÁTOK AZ ÖNKORMÁNYZAT 2006-OS ÉVI GAZDÁLKODÁSÁBAN

INTERJÚ KROPF MIKLÓS POLGÁRMESTERREL

- Arról kérdezzük a polgármestert, hogy a 2006. évben milyen lehetőségeket kínál a 2005. évben létrehozott közoktatási társulás és körjegyzőség. Mire fordítja az önkormányzat a tavalyi évben részletezett plusz normatívákat?

- A 2005. évi tervekkel ellentétben 2006. évben sajnos nem öbbletforrásból gazdálkodhatnak az Önkormányzatok, köztük Bakonyán, mert az előző év(ek) normatív támogatásához képest jelentős mértékben csökkentették a település üzemeltetési, óvodai, általános iskolai normatívákat. Az önkormányzatok 2006. évben a szűkebb feladatellátás a további megszorító intézkedések és dologi kiadáscsökkentések mellett a 2006. évet többségében hitelekkel tudják kigazdálkodni.

- Bakonyánát a számok tükrében ez hogyan érinti?

- Minden településtől megvonták a települések általános támogatását, amely (közvilágítás, hőtől, köztemető fenntartás, közterületeken gyommentesítés, út és járdakarbantartás) 2005. évben 3,6 millió Ft volt. Óvoda és általános iskola vonatkozásában 10.000 Ft/gyermek/év csökkent az alap normatíva, ami Bakonyánát 165 gyermek után 1millió 650 ezer Ft-tal sújtja. Óvodában és alsó tagozatban 100 ezer Ft-ról 45 ezer Ft-ra csökkentették a kistéleplési kiegészítő normatívákat, ez 5 millió 885 ezer Ft normatíva kiesést eredményez. Felső tagozat esetén a tavaly még 100 ezer Ft/gyermek/év kistéleplési kiegészítő oktatási normatívát teljes mértékben megszüntették, ez 5 millió 800 ezer Ft-os kiesést eredményez. A zeneiskola vonatkozásában változatlan tanulólétszámnál 782 ezer Ft-tal csökkent a finanszírozás.

Ezen normatíva kiesések együttesen 17,7 millió Ft bevételkiesést eredményeznek, melyet még tovább növel a 2006. évben

tovább szűkített ingyenesnek nevezett iskolai tankönyvtámogatás és óvodai iskolai étkezési normatíva csökkenés, melyet egyéni rászorultság alapján kell elbírálni. Ezért ennek pontos mértékét év elején megnevezni nem lehet.

Az oktatási társulás megalapítását megelőzően intézményeink nem voltak jogosultak társulási normatívára melynek mértéke 45 ezer Ft/tanuló/év, amely 7 millió 425 ezer Ft. Itt kívánom megjegyezni, hogy 2005 évben az akkor szintén 45 ezer Ft/év szeptember - december közötti időarányos részét 15 ezer Ft/gyermek megkaptuk, így ez valójában nem kompenzálja a kiesett bevételeket. Körjegyzőség létrehozásával évi 4,2 millió Ft megtakarítást értünk el.

- Miből kompenzálhatók a kiesett források?

- Döntés született az önálló zeneiskola 2006-os tanévet követő megszüntetéséről, miután a normatíva csökkenés mellé párosult egy jelentős mértékű óraszám növekedés, melynek következtében 2006-os évre a normatíva fölött 2 millió Ft önerőt igényel a zeneiskola működtetése. Erre forrást, figyelembe véve a szülők zeneiskolával kapcsolatos véleményeit, nem tudunk biztosítani. A zeneiskolai feladatellátásról tárgyalásokat folytatunk a Zirci Zeneiskolával, hogy az igénylők továbbra is zeneiskolai képzésben részesülhessenek.

A központi költségvetésben háromszorosra emelték a nemzetiségi iskolák/óvodák forráshiány kiegészítő keretét, melynek igénybe vételére a pályázati kiírások március végére jelennek meg és készülünk pályázatot benyújtani.

A 2005. évet az Önkormányzat 10 millió Ft pénzmaradvánnyal zárta, a 2006. évi költségvetés pedig 12 millió Ft-os fejlesztési önerő mellett 18 millió Ft-os hitelfelvétellel számol.

- Hova vezet ez a folyamat? Fenntartható-e a jelenlegi intézményrendszer?

- A jelenlegi intézményrendszer megtartása érdekében öt éves programot fogadott el a

képviselő testület, amely intézményeink kihasználtság növelését, ezáltal a finanszírozhatóság megtartását helyezi középpontba. Az elkövetkező években a tervezett szélrohámú park beruházásokból és üzemeltetéséből az Önkormányzatok adóbevételekhez jutnak, amely képes lesz megteremteni a forrását a jelenleg folyamatosan elhasználandó épületeink, gépeink, eszközeink, oktatási segédanyagok, iskolai eszközök, felszerelések pótlásához. Legfontosabb elemként úgy látom és remélem, hogy a közeljövőben megalakuló új kormány változtat a kistéleplések finanszírozási helyzetén, mert ezzel a magyar vidéket nem az Európai Unió szintje felé emeli, hanem a Balkán szintjére csökkenti. Őszintén remélem, hogy ez senkinek nem érdeke, illetve a megalakuló kormányban nem kap teret ez a dózer nélküli faluromboló gondolkodás, amely kiszolgáltatott, és egyre inkább elhanyagolt helyzetbe hozza a nagyvárosoktól távol élőket.

- Ez utóbbi mondatok politikai célzatúak, míg korábban ez az újság politikamentesen írt.

Mi ennek az oka?

- A településen élők sorsa pártpolitikai hovatartozástól függetlenül is politika, méghozzá település, társadalom és foglalkoztatáspolitikai. Vidéken élő embereként, és jövőnk itt tervezve nem azonosulhatunk egy centralizációs törekvéssel, hisz itt vannak otthonaink, és itt kell családjainkat eltartani, itt szeretnénk gyermekeinket felnőni látni, mindezt úgy, hogy nem másodrangú állampolgárként, hanem a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés esélyében történjen. Ezen jogos elvárásaink és igényeink úgy gondolom pártoktól és kormányoktól függetlenül, mindig az aktuális hatalommal szemben kell, hogy megfogalmazást nyerjenek.

- Köszönöm.

A riportot Rátkai Anita készítette

FELHÍVÁS!

Már 10 éve annak, hogy gyerekeink elkezdtek gyűjteni településünkön a tárgyi emlékeket a majdani múzeum számára. A szorgalmas munkának köszönhetően 1998-ban megnyithattuk a kiállítást. A Helytörténeti Kiállítás anyagát 2008-ig, a 10 éves évfordulóra szeretnénk lényegesen bővíteni. Ehhez kérjük a lakosság újbóli hozzájárulását tárgyi, írásos és képanyag tekintetében.

Kérünk mindenkit, nézzenek körül a speiz mélyén, pl. régi üvegek után kutatva, vagy a kamra mélyén olyan eszközök után

kutatva, amelyeket már régóta nem használtak. Jelentéktelennek tűnő dolgok is fontosak lehetnek az utókor számára. Ezek megőrzésére a legalkalmasabb a helyi múzeum. Ha sérült, szakadt holmik találunk, azt is szívesen fogadjuk!

Aki szívesen átadná a helyi múzeumnak a régmúltidők tárgyi eszközeit és írásos emlékeit, az jelezze azt az Önkormányzati Hivatalban, vagy a Német Kisebbségi Önkormányzat tagjainál.

Köszönjük!

TUDOD-E?

A legkorábbi ismert térkép egy agyagtábla a Kr.e. 3800 körüli idősorból, mely a Mezopotámia északi részén kanyargó Eufrátesz folyót ábrázolja. A világ legrégebbi nyomtatott térképe 1115-ből származik, Kína nyugati részét ábrázolja.

Kalifornia óriás relief térképét a Reuben Hail Ferry épületében, San Franciscóban állították ki 1924 -1962 között. 39 tonnát nyomott. Jelenleg a kaliforniai Novatóban, a Légierő bázisán található. Mérete: 137.1 x 5.48 m.

NÉHÁNY SZÓ A TESTVÉRTELEPÜLÉSRŐL

PÁR ÉVVEL EZELEŐTT EGY VÁRATLAN LÁTOGATÁS UTÁN LEHETŐSÉGE NYÍLT BAKONYNÁNÁNAK ARRA, HOGY TESTVÉR-TELEPÜLÉSI KAPCSOLATOT ALAKÍTSON KI EGY ÉSZAK NÉMETORSZÁGI ÖNKORMÁNYZATTAL, AMELYHEZ KÖZIGAZGATÁSILAG TÖBB TELEPÜLÉS IS TARTOZIK.

Az együttműködés aláírására Jadeban került sor 2002 nyarán, amelynek hosszú távú célja az volt, hogy egy szoros barátság, kapocs alakuljon ki a két érintett önkormányzat lakosai között. Eme program keretében aztán az elmúlt években többször is lehetőség nyílt arra, hogy egyrészt német barátaink ellátogassanak hozzánk és bemutassuk nekik falunkat és szűkebb hazánkat, másrészt pedig mi, bakonyná-

niai is elutazhattunk Németországba, és ízelítőt kaphattunk a jadei közösség mindennapi életéből.

A látogatásokat minden alkalommal komoly szervezési munka előzte meg, amelyben az önkormányzat dolgozói mellett az iskola, az óvoda, a szülők és olyan lelkes emberek vettek részt, akik meglátták ennek a lehetőségnek az igazi lényegét. Hiszen egy idegen ország polgáraival, nyelvével, kultúrájával, világnézetével közvetlenül találkozni rengeteg kihívást, azok megoldása pedig egy iskolában nem elsajátítható élettapasztalatot jelent. Őszintén mondhatjuk, hogy az utazások és a programok lebonyolítása évről évre egyre zökkenőmentesebben zajlott le.

Idén ősszel ismét szeretnénk vendégül látni egy jadei csoportot. Utazásukról előzetesen csak annyit tudunk, hogy szeptember 27-én fognak érkezni repülővel és október 4-én indulnak majd vissza. A csoport létszáma kb. 30 fő lesz (vegyesen gyerekek és felnőttek). Bár a konkrét programok szervezését csak áprilisban/májusban szeretnénk elkezdni, már most felhívjuk a figyelmet arra, hogy örömmel várjuk előzetesen is azoknak a jelentkezését, akikre szállásadóként majd számíthatunk. Támogatásukat előre is köszönjük.

Moór-Czepek Kornélia

A JELENLÉVŐ MÚLT – BETLEHEMEZÉS

2005. DECEMBER 23-ÁN ESTE „PÁSZTOROK” KOPOGTATTAK AZ AJTÓNKON:

- Szabad-e „Betlehemet bemutatni?” - kérdezték.

- Igen! - válaszoltuk.

Bejöttek és behozták a házilag nagyon szépen elkészített „Betlehemet”, benne a Szent család volt látható. A pásztoroknak öltözött gyerekek: Bölcsik Bálint, Kerner Bence, Kropf Miklós, Soós Martin, és Scheffer Zoltán versekkel és énekekkel tarkított pásztorjátékot mutattak be, ezzel is ünnepívé varázsolták a karácsonyi készülődést. Ezt a régi népszokást Kerner Péterné Márta segítségével elevenítették fel a gyerekek.

Tetszésünket azzal is kifejeztük, hogy fotót készítettünk róluk, megörökítve a „jelenlévő múltat”!

Köszönet érte.

Prémné Koczner Éva

A pásztoroknak öltözött gyerekek: Kropf Miklós (és tükörképe), Kerner Bence, Scheffer Zoltán, Prém Orsolya a vendéglátók képviseletében, valamint Bölcsik Bálint és Soós Martin

EGYEDÜLÁLLÓK FARSANGI TEADÉLUTÁNJA, EGYEDI MÓDON?

NE NÉZD FOLYTON A TV-T, „NE PÚPOSODJ A SZÁMÍTÓGÉP ELŐTT!” - MONDJÁK MANAPSÁG A FELNŐTTEK A GYEREKEKNEK.

Vajon mit kellene mondani azoknak az egyedül élő felnőtteknek, akik még arra sem szánják rá magukat, hogy évente megajándékozzák magukat egy - két óra felszabadult pillanattal? Amikor nem kell egyszer végre az unoka után rohángálni, vagy végre nem kellene az egy kaptafára készült TV sorozat előtt rontani a szemet, akkor azzal hogy ellátogat a mai felnőtt egy-egy neki szóló rendezvényre, a legjobb példa lehetne egy fiatal számára. Megszűntek a régi idők közösségformáló összejövetelei, mint a tollfosztás, kukoricafosztás, stb., helyette adódhat azonban más. Élni kellene a lehetőséggel addig, amíg lehet. Meg lehetne mutatni a fiataloknak, hogy a technikai csodákon kívül is vannak még fontos, emberi

értékek. A felnőtt kornak ez is egyik feladata, feladata pedig minden embernek van. Az elszigeteltség és az önsajnálát azonban nem lehet minta a fiatalok számára.

No, persze a fiatalabb generáció is le tehetne néha egy-egy „téglat” annak érdekében, hogy a családjában, környezetében egyedül élő polgárok esetenként számukra egészséges környezetbe kerülhessenek.

Ui.: Annak ellenére, hogy ki lett plakátolva a fenti rendezvény időpontja, 2006. februárjában mégis annyira kevesen voltak az említett összejövetelen, hogy kérdésessé válik a következő megrendezése. Ha valaki t é v e d é s b ő l nem kapott egyénre szóló értesítőt, az még nem lehetett kifogás, ugyanis a rendezvény időpontja a helyi újság decemberi számában is megjelent.

Sné

OSTERN

BEREITS IN DEN ERSTEN CHRISTLICHEN JAHRHUNDERTEN WURDE DAS FEST DER AUFERSTEHUNG CHRISTI GEFEIERT.

Das erste Konzil um 323 in Nicäa legte es auf den Sonntag nach dem ersten Frühlingsneumond. Deshalb bewegt sich das Osterfest zwischen dem 22. März und dem 25. April. Das Wort „Ostern“ stammt von der germanischen Erd- und Frühljahrgöttin „Ostara“

Die **Karwoche** ist die Woche unmittelbar vor Ostern. „Kar“ stammt vom althochdeutschem Wort "chara" oder "kara" und bedeutet Kummer, klagen oder trauern. Schon aus dieser Übersetzung wird die Bedeutung dieser Woche verständlich.

Die Karwoche beginnt mit dem **Palmsontag**

An diesem Tag werden, im Gedenken an Jesus Einzug in Jerusalem, feierliche Prozessionen veranstaltet und Palmen- oder Buchsbauzweige der Christen gesegnet.

In der Karwoche liegen noch der Gründonnerstag, der Karfreitag und der Karsamstag, auch Ostersamstag genannt.

Der **Gründonnerstag** erinnert an den Tag

des Abendmahls vor dem Todestag Jesu. Dieses Abendmahl am Vorabend des Karfreitag nahm Jesus mit seinen engsten Vertrauten, den zwölf Jüngern ein. Das Abendmahl bedeutet Abschied von Jesus nehmen, gleichzeitig aber auch ein Anfang für den christlichen Glauben.

Der **Karfreitag** ist der Überlieferung nach der Todestag Jesu. An diesem Tag werden verschiedene Brauchtümer gepflegt. Karfreitag ist fast nur ein Verbotstag. Es darf man kein Fleisch essen. Es darf auf den Feldern nicht gearbeitet werden, denn Jesus ist unter der Erde.

Die Auferstehungsprozession am **Karsamstag** zählt zu den prunkvollsten kirchlichen Zeremonien. Für die Christen ist die Auferstehung Jesu ein zentrales Ereignis für ihren Glauben. Damit wird der Tod nicht als Ende, sondern als Neubeginn eines neuen Lebens gesehen.

Der **Ostersonntag** ist der wichtigste Tag an den Osterfeiertagen. Am Ostersonntag freut sich die christliche Gemeinschaft über die Auferstehung von Jesus. Damit wird in die Hoffnungslosigkeit des Lebens plötzlich wieder ein Ziel oder Sinn gegeben, dass das Wirken von Jesus nicht ohne Wirkung bleibt, sondern den Menschen wieder Hoffnung gibt.

An diesem Ostersonntag gibt es neben dem ausgiebigen familiären Frühstück viele Brauchtümer. Bekannt ist das Osterei suchen. Die Kinder suchen, die versteckten Eier im Garten oder im Haus. Diese Ostereier wurden in der Nacht vom Osterhasen versteckt.

Der **Ostermontag** ist der letzte Osterfeiertag. Die christliche Gemeinde besucht auch am Ostermontag den Gottesdienst. Wie das gesamte Osterfest steht der Montag auch im Zeichen der Familie. Die ganze Familie ist versammelt und nimmt gemeinsam das Essen zu sich.

Osterspiele, Ostereier, Osterhase stehen auch an diesem Tag im Mittelpunkt.

Die Jungen dürfen nicht vergessen, die Mädchen am Ostermontag mit Kölnischwasser oder mit Wasser zu bespritzen.

Das Osterfest ist heute ein Fest der Familie. Man trifft sich mit der Verwandtschaft, um dieses Fest zu feiern. Die Kinder suchen Ostereier, tragen ein Ostergedicht vor und hoffen auf Geschenke.

Katalin Nagy

Osterlied

Christus ist auserstanden,
Besreit von Todesbanden,
Darum last uns alle fröhlich sein!
Christus will unser Tröster sein. Alleluja!

Er hat den Tod bezwungen,
Und uns das Heil errungen.
D'rum jubelt! Es erstand der Held,
Bersöhnt mit Gott ist nun die Welt! Halleluja!

Mein Glaube darf nicht wanken,
O tröstlicher Bedanken:
Ich werde durch sein Ausersteh'n

Lösung: ➔

O									
A	L	K	O	H	M	O	P	O	
B	A	E	N	O	U	R	U	B	
E	C	L	K	S	N	T	P	E	
R	K	L	E	E	D		P	R	
		E	L					E	
		R							

Farizeus irigység
rontja Jézus jó hírét,
útfélen keresik,
meglesik.

Jézus mindezt jól tudja,
mégis ott visz az útja,
értünk a szenvedést
választja.

WO DIE OSTEREIER VERSTECKT WAREN

Das erst Ei lag im Salat,
Das zweite auf dem Gartenpfad.
Das dritte Ei, man glaubt es kaum,
lag unter dem Wacholderbaum.
Und wo lag wohl das vierte Ei?
Im Käfig vor dem Papagei!
Das fünfte Ei lag in der Uhr,
das sechste Ei war auf dem Flur,
das siebente im Kleiderschrank,
das achte auf der Ofenbank.
Das neunte lag im Haferstroh,
beim zehnten waren alle froh,
der Hans, der Jörg, die Lies, der Klaus,
und nun ist die Geschichte aus.

HAMVAZÓSZERDA

A nagyböjt kezdete. E napon a pap szentelt hamuval kereszt alakban meghinti a hívek fejét (homlokát), miközben ezt mondja: „Emlékezzél meg ember, hogy por vagy és a porba térsz vissza.” A hamuval való meghintés a bűnbánat ősi jele. Ahol a szerdai hamvazkodás nehézségeket ütköztet, szabad a reakövetkező vasárnapon végezni, de a hamvazószerdán megáldott hamuval. A húsvéti áldozás ideje Magyarországon Hamvazószerdától, vagy előbb kezdődik és Szentháromság-vasárnapig tart. Hamvazószerda szigorú böjti nap.

VÁRHATÓ PROGRAMOK 2006-BAN

Március	- színházlátogatás	- helyhatósági választások(?)
Április	- tizedik kistérségi tűzoltóverseny	- Öregek napja
	- nemzetiségi nap, április 30.	December
	- bérálás, április 22.	- adventnyitó: karácsonyi koncert, kórustalálkozó, december 3.
Május	- anyák napja	- lampionos felvonulás
	- első áldozás, május 21.	- mikulásünnep
Június	- általános iskolai ballagás	- falukarácsonyi műsor
	- óvodai ballagás	
Július	- búcsú július 30.	
Augusztus	- Falunap augusztus 12.	<i>Az esetleges változtatásokat és a pontos időpont megjelölését plakáton és a negyedévente megjelenő helyi lapban értesítjük a lakosságot.</i>
Szeptember	- kirándulás	
Október	- Testvértelptülés - Jade-i vendégek látogatása	

Manuela Schleifer

Glück

Glück!
Was ist das?
Ist es,
wenn man lacht,
wenn man weint,
wenn man redet,
wenn man singt?
Kann man es beschreiben?

Es ist ein Wort,
das man nicht erklären kann!
Glück
Ist für jeden anders!

A SZÜLŐI MUNKAKÖZÖSSÉG KÖZLEMÉNYE

A Szülői Munkaközösség és a Német Kisebbségi Önkormányzat farsangi bált rendezett február 4-én. Az idén szép számmal megjelent bálózók véleményem szerint jól érezték magukat és hajnali öt óráig kitarítottak.

Ez úton szeretném köszönetemet kifejezni azoknak, akik támogató cédulát vásároltak ill. a résztvevő bálózóknak az anyagi tá-

mogatását. A bevételt a május végén tartandó gyermeknapra fordítjuk, és szeretnénk támogatni a tanév végi iskolai kirándulás buszköltségét is.

Köszönettel:

Kerner Péterné

a Szülői Munkaközösség elnöke

ANYAKÖNYVI HÍREK 2005. DECEMBER 18-TÓL LAPZÁRTÁIG

Házasságkötés:

Sümegei Attila és Prém Petra

2005. december 20.

Gratulálunk!

Elhalálozás:

Hutvágner Mihályné

2005. december 18.

Valler Imre

2005. december 31.

Kovács Mihály

2006. január 1.

Nyugodjanak békében!

TÁRSADALMI CÉLÚ HIRDETÉS

ÉHES VAGYOK

1% = élelem

Gyermekétkeztetési Alapítvány

Adószám:

18049842-2-43

Tel: (1) 283-2510 www.gyea.hu

Megjelent

a „Magyarországi NÉMET UTÓNEVEK jegyzéke”.

Részletek az előszóból és a bevezetőből:

.....a németországi és ausztriai névadási gyakorlat és szabályok, valamint a magyarországi német nemzetiség névadási hagyományai figyelembevételével az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Germanisztikai Intézetének munkatársai, Brenner Kolon egyetemi adjunktus, Erb Mária egyetemi docens és Knipf Erzsébet tanszékvezető egyetemi docens állította össze.

.....Az anyaországi utónév-állomány és utónévadási tradíciók mellett, melyek álláspontunk kialakításának alapját képezték, igen fontosnak tartunk egy másik szempontot is, mégpedig azt, hogy ezen utónevek használói elsősorban és túlnyomó részt magyar nyelvi- és kultúr-környezetben élnek.

.....a....kritériumaink összeállításánál messzemenően figyelembe vettük a hazai német nyelv, kulturális és vallási tradícióit, ugyanakkor igyekeztünk megfelelni az utónévadás területén egyre fokozottabban jelentkező modernizációs igényeknek és elvárásoknak is.

.....Bízunk benne, hogy a magyarországi német utónevek e jegyzéke segíteni fogja a családokat a névválasztásban, az anyakönyvvezetőket pedigaz utónevek helyes bejegyzésében.

A fenti utónévjegyzék megtalálható a könyvtárban és az anyakönyvvezetőnél.

Simonné R. E.

EGYHÁZI HÍREK

A BÉRMÁLÁS ÁPRILIS 22-ÉN, 15 ÓRAKOR LESZ.
AZ ELSŐ ÁLDOZÁS VÁRHATÓ IDŐPONTJA: MÁJUS 21-ÉN, 10 ÓRA

MIT KELL TUDNI A ZÖLDTEÁRÓL?

A zöldtea nemcsak egyszerű frissítő ital, hanem régóta elismert gyógynövény is. A teaivás kezdeteit homály borítja. Egy közismert legenda szerint a teaivást egy kínai császár, Shen Nong vezette be. Egy nap, amikor a császár szokás szerint ivóvizet forralt, egy közeli bokorról egy levél a forralóedénybe hullott. A császár hagyta, hadd főjön a vízben, majd az így készült italt megitta. A főzet igen kedvére való volt. Nem sokkal később, i.e. 2737-ben egy orvosi könyvben felfedezte, hogy a tea remekül oltja a szomjat, enyhíti a fáradságot és derűre hangol. Ha letérünk a járt útról és rászokunk a zöldteára, egészségünknek is jó szolgálatot teszünk.

A kutatások kimutadják, hogy összefüggés van a zöldtea fogyasztása, ill. a rákmegelőzés között. Ezenkívül a zöldtea ellenállóvá teszi a szívet az érrendszeri betegségek ellen, növeli az élettartamot, méregteleníti a testet, erősíti az immunrendszert és még a fogszuvasodást is segít megelőzni.

Természetes állapotukban a tealevelek olyan enzimeket tartalmaznak, amelyekről leszedésük után oxidálódnak. A zöldtea készítésekor a leveleket enyhén meggőzőlik vagy felmelegítik, hogy ezt az oxidálódási folyamatot megállítsák. Ez a tartósítás olyan minimális, hogy a zöldtea akár már a levelek leszedésének napján fogyasztható. A polifenol nevű összetevő a felelős mindazért a jótékony hatásért, melyet a zöldtea az egészségre gyakorol. Az összes teaféle közül a zöldteának a legmagasabb a polifenol-szintje.

WITZKISTE/VICCEK

Franzi hat mit seinem Fahrrad einen Fußgänger angefahren.

– „Lausbub, kannst du nicht klingeln?“ – schimpft der Passant mit schmerzverzerrtem Gesicht.

– „Klingeln schon“, grinst Franzi, – „aber nicht radfahren.“

*

A nyuszika már régen látta a rókát, hát elindul, hogy meglátogassa.

Odafelé azon gondolkodik, hogyan is szólítsa:
- Róka elvtárs? – azok az idők már elmúltak.

- Róka úr? – urazza őt a fene.

- Róka koma? – a Farkasnak komája, nem nekem.

- Ah, egyszerűen csak lerókázom!

*

- Mi egészen a honalapító Árpádig vissza tudjuk vezetni a családjunkat! És maga?

- A mi irataink sajnos, elvesztek az özönvíz idején...

*

- Miért szór szét a rendőr kukoricát a WC-be?

- Hogy a Toalett-kacsának legyen mit ennie.

ILLEMTAN FIATALOKNAK, ÉS AKIT ÉRDEKEL

Hetedik rész

A helyes testtartás

A kifogástalan öltözet és az ápoltság még nem minden. Nem elhanyagolható momentum a testtartás helyessége. Járásunk legyen természetes. A természetesesség a követelmény a fej tartásánál is. Ne csámpázzunk se befelé, se kifelé. Igyekezünk egyenesen járni.

Ülés közben a kezünket, vagy az ülőalkalmatosságra, vagy az asztalra tegyük.

Ne pózoljunk. Ne gondolkozzunk újra és újra mesterkélt testhelyezeten. Tanuljunk meg mit kell tennünk kezünkkel és lábunkkal. A csúnya tartás és az izléstelen ülés kiábrándító.

A terítés

Életünk gyakori eseménye az étkezés. A falat sokkal jobban ízlik, ha szépen megtértett asztal mellett fogyasztjuk. Ne tévesszük össze a fogalmakat, terítésről van szó és nem edénykiállításról. Nem a hivalkodás a cél, hanem hogy a vendég jól érezze magát.

A tányérokat úgy helyezzük el, hogy köztük legalább 60-80 cm legyen. Az asztal lábához ne ültessünk senkit. Ünnepi alkalomkor fehérrel terítsünk, máskor kellemessé tehetjük az asztalt színes, vagy

mintás terítővel. A textilszalvétát összehajtva tegyük a tányér jobb oldalára. Ha papírszalvétát használunk, annak kellemes színe és mintája harmonizáljon a terítővel. Az edények elhelyezését a lapos tányérral kezdjük. Ezután jön a levesestányér. A kést a tányér jobb oldalára tegyük, élével a tányér felé fordítva. A villa helye az ellenkező oldalon s hegyével felfelé néz. A kanalat vagy a kés mellé, van a tányér elé tesszük, mellé pedig a kiskanalat. Ha halkést és halvillát használunk tegyük őket a rendes kés és villa mellé. Ha a halhoz két villát teszünk akkor az egyik az egyik oldalra, másik a másik oldalra kerül. A savanyúságos vagy kompótos tányért a nagy tányértól balra tesszük, jobbra pedig a poharat. Só-, paprika- és borstartó lehetőleg több legyen az asztalon. Uzsonnára kisebb tányérok terítsünk. Jobbra mellé tegyük a csészealj és a csészét. A kávéskanal helye a csészealj jobb oldala.

Legyen a háziasszony előrelátó a terítésnél, hogy ne rontsa el a hangulatot az állandó kiszaladgálással egy pohárért, vagy sótartóért.

Aki a levest, vagy italokat felszolgálja mindig a vendég jobb oldalára álljon, más ételek esetén a bal oldalra. A sülték felvágása, felszélése a házigazda feladata.

(Folytatjuk)

REJTVÉNY – GONDOLKODÓ

	OSZTÁLY				CÍM				HELYEZÉS							
	5.A.	6.B.	7.A.	7.C.	8.B.	GLECCSER	HEGYEK	NAPLEMENTE	TÉLI TÁJ	VÖLGYHÍD	1.	2.	3.	4.	5.	
ALBERT																
BÉLA																
CSILLA																
DÉNES																
ELEMÉR																
1.																
2.																
3.																
4.																
5.																
GLECCSER																
HEGYEK																
NAPLEMENTE																
TÉLI TÁJ																
VÖLGYHÍD																

Meghatározások:

Albert nem a 6. b. osztályba jár, mint ahogy Elemér sem a 7. c-be. Béla lett a második, Elemér – aki a Gleccser című fényképpel nevezett – nem harmadik lett. Csilla – aki nem harmadik lett – a 7. a. osztályba jár. A verseny negyedik helyezette nem 6. b-s. Az ötödik helyen nem a Hegyek című fénykép végzett, mint ahogy a Gleccser sem negyedik lett. A harmadik helyen nem 7. c-s tanuló végzett, ahogy az ötödik helyezett sem 8. b-s. A Téli tájat egy 5. a-s tanuló fényképezte, a Naplementét viszont nem 7. a-s. Nem Dénes fotózta a Hegyek című képet.

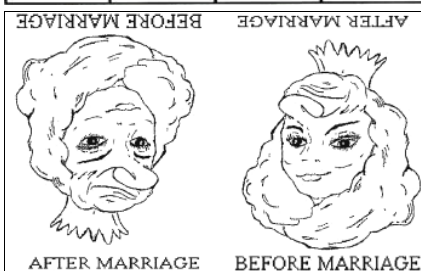

Ósi ellenségek?

Szieszta

NEV	OSZTÁLY	CÍM	HELYEZÉS

Nézőpont kérdése

- BRÜNDEL - GAJAVÖLGYE -

DEUTSCHE MINDENHEITER
SELBSTVERWALTUNG NANNAU
BAKONYNÁNA KÖZSÉGI
ÖNKORMÁNYZAT

SZERKESZTETTÉK:
SIMONNÉ RUMMEL ERZSÉBET,
FÜRST GÁBOR.

ELÉRHETŐSÉGÜNK: 8422 BAKONYNÁNA
ALKOTMÁNY UTCA 3.
Telefonszám: 587320
Fax: 488 013

E-mail: bnanaonk@invitel.hu

AZ INTERNETEN IS ELÉRHETŐEK VAGYUNK!
A Bakonynáni Általános és Zeneiskola honlapján:
www.bakonynana.veszprem.hu